

*Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště v Kroměříži*

**Projekt Národní centrum zahradní kultury
v Kroměříži**

**Nabídka edukačních programů
pro rok 2015**

Úvod

Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži (NCZK) je metodické, odborné a edukační centrum péče a obnovy historických zahrad a parků v ČR.

Hlavním cílem projektu NCZK je intenzivní využití potenciálu kulturního dědictví a kulturních služeb. Snaží se zvýšit všeobecnou vzdělanost všech cílových skupin v oblasti zahradní kultury.

K dosažení těchto cílů významným způsobem přispívá edukační a osvětová činnost vnesená do nově zrekonstruovaného areálu Arcibiskupského zámku a zahrad v Kroměříži a to v rámci provozní fáze projektu NCZK.

Památky zahradního umění jsou bohužel velkou částí naší společnosti stále vnímány především jako „příroda“ s velmi malým povědomím o jejich uměleckých hodnotách. K tomuto stavu přispívá mimo jiné také malá propagace a využívání didaktického potenciálu tohoto specifického typu nemovitých kulturních památek. Návštěvníci bez patřičného odborného vzdělání nejsou sami schopni docenit jejich umělecké kvality a památkovou hodnotu, případně je aktivně využívat ke svému vzdělávání, rozvíjení své zkušenosti v porozumění tradici.

Kroměřížské zahrady by se měly prostřednictvím aktivit Národního centra zahradní kultury stát modelovým objektem využívání edukačního potenciálu historických zahrad a parků na území ČR. Nabídnou svým návštěvníkům unikátní možnost poznávat in situ hodnoty, pro něž byly zařazeny na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO.

Zahradní umění představuje jeden z vrcholů lidské činnosti, v němž se snoubí mnoho oborů: matematika, geometrie, fyzika, filozofie, umění aj. Zahrady v sobě kumulují pestrou nabídku vjemů a informací z oblastí botaniky a zoologie, architektury, zahradnictví, historie, uměleckých zdrojů a jejich vlivů v dějinách. Mohou napomáhat k porozumění tradicím, k rozvoji výtvarně-estetického vnímání, umožňují vhled do složitosti a řádu fungování ekosystémů. Při vhodné interpretaci zahrad jsou vrchovatým způsobem naplňovány výchovně-vzdělávací potřeby žáků, které nacházejí své vyjádření v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, gymnázia a dalších pedagogických dokumentech.

Aktuální nabídku edukačních programů a další informace o projektu Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži lze nalézt na webových stránkách **www.nczk.cz**.

Programy stejného zaměření určené pro různé věkové kategorie na sebe obsahově navazují a rozvíjejí již získané informace i dovednosti. Program je ale možné plnohodnotně absolvovat také bez návštěvy nižšího stupně programu. Cena programu již zahrnuje také vstupné do jednotlivých částí areálu památky a cenu edukačních pomůcek, které se stávají majetkem účastníka.

Mateřské školy

Název programu: Zahrada je hra

Anotace: Procházka Podzámeckou zahradou v Kroměříži v doprovodu zahradníka (lektora). Účastníci společně hledají odpověď na otázky: Jaký je rozdíl mezi okrasnou a užitkovou zahradou, zahradou domácí a zámeckou? Co potřebují rostliny k životu, jaké práce udržují při životě zahradu? Jakými změnami prochází zahrada a její rostliny během roku i celého svého života? Při poznávání zahrady děti zapojí všechny své smysly: pozorují krásy zahrady, poslouchají zvuky, čichají k bylinkám a některé dokonce ochutnají. Hmatem poznávají přírodniny, změří si šířku kmene stromu a nakonec si zasadí a odnesou domů svoji rostlinku v květináči.

Program těží ze spolupráce se studentkami Střední školy pedagogické v Kroměříži, které se podílejí na realizaci programu.

Místo realizace: Podzámecká zahrada v Kroměříži (nebo jiná historická zahrada či park dle dohody)

Název programu: Putování se zahradníkem Floriánem

Anotace: Procházka Květnou zahradou v Kroměříži v doprovodu maňáska zahradníka Floriána. Děti se seznámí s tím, co vše spoluutváří pravidelnou zahradu a společně si vytvoří svoji malou zahrádku. Při poznávání zahrady děti zapojí všechny své smysly: pozorují krásy zahrady, poslouchají zvuky, čichají k rostlinám, hmatem poznávají rozdíly mezi jednotlivými povrchy v zahradě (kůra, kámen, písek, list a podobně) a některé dokonce ochutnají.

Místo realizace: Květná zahrada v Kroměříži

Název programu: Zachraňte Narcise!

Anotace: Návštěva sály terreny Arcibiskupského zámku v Kroměříži a její poznávání skrze vyprávění, hry, dramatizaci a kreslení. Program je zaměřen na příběh vtělený do sochy mytologické postavy Narcise, který se utrápil z nešťastné lásky k sobě samému. V rámci dramatizace tohoto příběhu se děti snaží přijít nešťastnému mladíkovi na pomoc. A tím formují především svoji hodnotovou orientaci.

Místo realizace: Sála terrena Arcibiskupského zámku v Kroměříži

Edukační programy vede lektor ve spolupráci s pedagogem MŠ

Počet frekventantů: do 15 žáků v jedné skupině

Délka trvání: 60 minut

Cena programu: 30 Kč na osobu včetně vstupného do daných částí zámeckého areálu

Základní školy I. stupeň

Název programu: Tři tajemství

Anotace: Návštěva saly terreny Arcibiskupského zámku v Kroměříži a její poznávání skrze vyprávění, hry, dramatizaci a kreslení. K realizaci programu a jeho doznění jsou využity tvořivé pracovní listy, které se na závěr změň v trojrozměrný objekt. Program vedený lektorem pomůže účastníkům osvojit si základy antické mytologie a její odraz v zahradním umění i evropské tradici v širším slova smyslu. Účastník programu rozvíjí svoji zkušenost v porozumění tradici.

Místo realizace: Sala terrena Arcibiskupského zámku v Kroměříži

Název programu: Příběh Podzámecké zahrady I

Anotace: Program se odehrává přímo v interiéru jedné z nejhodnotnějších krajinářských zahrad na našem území. Je zaměřen na hledání odpovědí na otázky: Kdy a proč vznikla Podzámecká zahrada? Kdo je biskup a arcibiskup? K čemu potřeboval zahradu? Jaké jsou rozdíly mezi pravidelnou a nepravidelnou zahradou? V čem se liší úkol zahradního architekta a zahradníka? Co tvoří nepravidelně utvářené zahrady a proč? Je zahrada uměleckým dílem?

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat povědomí o významu zahrad v dějinách umění i lidské každodennosti a o rolích osob, které stojí u jejich zrodu a svojí prací zajišťují jejich existenci. Pomáhá formovat osobní vztah k tomuto druhu kulturního dědictví.

Místo realizace: Podzámecká zahrada v Kroměříži

Název programu: Zahrada - ostrov plný života I

Anotace: Podzámecká zahrada je uměle vytvořený svět napodobující přírodu. Na relativně malém prostoru je koncentrováno mnoho rozdílných zákoutí a na ně vázaných biotopů, které poskytují místo k životu řadě organismů. Umělec zde mimoděk vytvořil živou učebnici přírodopisu, kterou lze mnohostranně využívat. Volně žijící ptáci i zajímavá plemena hospodářských zvířat; luční květiny i letničky v ornamentálních záhonech; fontány i rybníky s rákosím; sto druhů volně rostoucích stromů i živé tvarované stěny a ploty. To vše nabízí tato zahrada.

Program je zaměřen na hledání odpovědí na otázky: Jaký je rozdíl mezi zahradou a přírodou? Pro koho je zahrada dobrým místem k životu? Jak se život v zahradě mění během roku? Které domácí dřeviny zde rostou? Jak je možné, že zde mohou růst i stromy z dalekých zemí?

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat povědomí o fungování zahrady jako živého organismu měnícího se v čase, o veliké rozmanitosti života v našem okolí i o podobnosti životních podmínek na různých místech světa.

Místo realizace: Podzámecká zahrada v Kroměříži

Název programu: Příběh Květné zahrady I

Anotace: Program se odehrává přímo v interiéru jedné z nejcennějších pravidelně členěných historických zahrad naší planety. Je zaměřen na hledání odpovědí na otázky: Kdy a proč vznikla Květná zahrada? Kdo je biskup a arcibiskup? K čemu využíval zahradu? Jaké jsou rozdíly mezi pravidelnou a nepravidelnou zahradou? V čem se liší úkol zahradního architekta a zahradníka? Co vše lze nalézt v pravidelně utvářené zahradě? Je zahrada uměleckým dílem?

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat povědomí o významu zahrad v dějinách umění i lidské každodennosti a o rolích osob, které stojí u jejich zrodu a svojí prací zajišťují její existenci. Pomáhá formovat osobní vztah k tomuto druhu kulturního dědictví.

Místo realizace: Květná zahrada v Kroměříži

Název programu: Doteky dalekých krajů I

Anotace: Velký skleník v Květné zahradě v Kroměříži poskytuje útočiště mnoha exotickým rostlinám, které od nepaměti přinášejí lidem užitek. Mají své původní domovy, legendy o stvoření, bohy i zajímavou současnost. Jak vypadá rostlina, ze které se získává koření nazývané bobkový list? Víte, že je to vlastně zakletá víla? Odhalte příběh soužití rostlin a člověka. Přiřadte k běžným výrobkům a plodům v supermarketech živé rostliny.

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat povědomí o vzhledu a kulturních dějinách důležitých exotických užitkových rostlin. Pomůže propojit základní biologické, zeměpisné, historické údaje o předmětech a látkách, se kterými se denně setkáváme.

Místo realizace: Velký skleník v Květné zahradě v Kroměříži (zimní období),
interiér Květné zahrady v Kroměříži (letní období)

Edukační program vede lektor ve spolupráci s pedagogem ZŠ

Počet frekventantů: do 20 žáků v jedné skupině

Délka trvání: 90 -120 minut

Cena programu: 50 Kč na osobu včetně vstupného do daných částí zámeckého areálu

Školní výlet v Květné a v Podzámecké zahradě v Kroměříži

Hry mohou také uchovávat informace, podobně jako mýty a příběhy. Na období měsíce června je připraven speciální program využívající ve větší míře prvky dramatické, hudební a výtvarné výchovy tak, aby zaujal i žáky těšící se již na prázdniny. Jedná se o procházku zahradami spojenou s prezentací základních informací o jejich historii a funkci jednotlivých částí.

Program vede lektor ve spolupráci s pedagogem ZŠ

Počet frekventantů: do 30 žáků v jedné skupině

Délka trvání: 180 minut

Cena programu: 100 Kč na osobu včetně vstupného do daných částí zámeckého areálu

Základní školy II. stupeň

Název programu: Mezi proměnou a stálostí

Anotace: Návštěva saly terreny Arcibiskupského zámku v Kroměříži a její poznávání skrze vyprávění, hry, dramatizaci, kreslení a práci s modely štukové výzdoby. K realizaci programu a jeho doznění jsou využity pracovní listy. Program vedený lektorem pomůže účastníkům osvojit si základy antické mytologie a její odraz v zahradním umění i evropské tradici v širším slova smyslu. Účastník programu rozvíjí svoji zkušenost v porozumění tradici.

Místo realizace: Sala terrena Arcibiskupského zámku v Kroměříži

Název programu: Příběh Podzámecké zahrady II

Anotace: Program se odehrává přímo v interiéru jedné z nejhodnotnějších krajinářských zahrad na našem území. Je zaměřen na hledání odpovědí na otázky: Proč se Podzámecká zahrada změnila z pravidelné zahrady na nepravidelnou? Komu a čemu sloužila a slouží? Jaký byl a je úkol majitele zahrady, zahradního architekta a zahradníka v životě zahrady? Podzámecká zahrada je uměleckým dílem. Proč? Co to znamená?

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat povědomí o vývoji Podzámecké zahrady, který charakterizuje proměna pravidelné zahrady v nepravidelnou. Tato změna je příkladem postupné proměny celé společnosti, jejích potřeb, způsobu myšlení, a představ o kráse. Program umožňuje aktivní propojení základních znalostí dějepisu, výtvarné výchovy, přírodopisu i regionálních dějin se současností.

Místo realizace: Podzámecká zahrada v Kroměříži

Název programu: Zahrada - ostrov plný života II

Anotace: Podzámecká zahrada je uměle vytvořený svět napodobující přírodu. Na relativně malém prostoru je koncentrována řada společenstev, které poskytují místo k životu mnoha organismům. Umělec zde mimoděk vytvořil živou učebnici přírodopisu, kterou lze mnohostranně využívat. Volně žijící ptáci i zajímavá plemena hospodářských zvířat; luční květiny i letničky v ornamentálních záhonech; fontány i rybníky s rákosím; sto druhů volně rostoucích stromů i živé tvarované stěny a ploty... To vše nabízí tato zahrada.

Program je zaměřen na představení nebo zopakování základních rozdílů mezi zahradou a volnou přírodou a na stručné představení fungování jednotlivých polo-přírodních a umělých biotopů nacházejících se v zahradě – ekosystém voda, bylinná /luční/ společenstva, společenstva dřevin.

Po předcházející domluvě může být program také zaměřen na podrobnější představení určitého biotopu nebo problematiky – poznávání dřevin, luční ekosystém, práce v zahradě během roku a podobně. Přesná náplň programu bude přizpůsobována aktuálnímu ročnímu období.

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat nebo zopakovat vědomosti a dovednosti, které jsou předmětem výuky přírodopisu především v 5. a 6. ročníku ZŠ.

Místo realizace: Podzámecká zahrada v Kroměříži

Název programu: Příběh Květné zahrady II

Anotace: Program se odehrává přímo v interiéru jedné z nejcennějších pravidelně členěných historických zahrad naší planety. Je zaměřen na hledání odpovědí na otázky: Kdy a proč vznikla Květná zahrada? Lidé jakých profesí se museli spojit, aby vytvořili toto umělecké dílo? Co vše lze nalézt v pravidelně utvářené zahradě? K čemu sloužily jednotlivé části této zahrady?

Program vedený odborným lektorem představí účastníkům na příběhu zahrady stav a fungování společnosti v druhé polovině 17. století. Umožňuje aktivní propojení základních znalostí dějepisu, výtvarné výchovy i regionálních dějin se současností.

Místo realizace: Květná zahrada v Kroměříži

Název programu: Doteky dalekých krajů II

Anotace: Velký skleník v Květné zahradě v Kroměříži poskytuje útočiště mnoha exotickým rostlinám, které od nepaměti přinášejí lidem užitek. Mají své původní domovy, legendy o stvoření, bohy i zajímavou současnost. Odhalte příběh soužití rostlin a člověka. Přiřaďte k běžným výrobkům a plodům v supermarketech živé rostliny.

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat povědomí o vzhledu a kulturních dějinách důležitých exotických užitkových rostlin. Pomůže propojit základní biologické, zeměpisné, historické údaje o předmětech a látkách, se kterými se denně setkáváme.

Místo realizace: Velký skleník v Květné zahradě v Kroměříži (zimní období),
interiér Květné zahrady v Kroměříži (letní období)

Název programu: Kartografem v zahradě

Anotace: Program se odehrává přímo v interiéru jedné z nejcennějších pravidelně členěných historických zahrad naší planety. Přesto, že je zde vše pravidelně uspořádané, nemusí být vždy jednoduché se zde zorientovat. Když se propojí znalosti matematiky, prostorová představivost, výtvarný talent, pečlivost a touha objevovat, je možné se stát kartografem a pokusit se vytvořit mapu prostoru, ve kterém se nachází řada zajímavých prvků tvořících harmonický celek zahrady. Tyto prvky (tvarované ploty a stěny, zahradní pavilony, květinové záhony, fontány a jiné) je nutné nejprve dobře poznat, a následně ve vhodné grafické zkratce zakreslit do vlastní mapy.

Program zahrnuje část vedenou lektorem, ve které se účastníci seznámí se základními údaji o zahradě a architektonických a vegetačních prvcích ze kterých se zahrada skládá. V krátkém vyprávění o kartografii budou objasněny základní pojmy jako měřítko, legenda, orientace ke světovým stranám. Každý si vytvoří základ mapy zahrady s hlavními osami a orientačními body i návrh grafických značek, se kterými bude pracovat. Poté se účastník vydá přímo do zahrady zmapovat „neznámé území“.

Místo realizace: Květná zahrada v Kroměříži

Edukační program vede lektor ve spolupráci s pedagogem ZŠ

Počet frekventantů: do 20 žáků v jedné skupině

Délka trvání: 90 - 120 minut

Cena programu: 50 Kč na osobu včetně vstupného do daných částí zámeckého areálu

Školní výlet v Květné a v Podzámecké zahradě v Kroměříži

Hry mohou také uchovávat informace, podobně jako mýty a příběhy. Na období měsíce června je připraven speciální program využívající ve větší míře prvky dramatické, hudební a výtvarné výchovy tak, aby zaujal i žáky těšící se již na prázdniny. Jedná se o procházku zahradami spojenou s prezentací základních informací o jejich historii a funkci jednotlivých částí.

Program vede lektor ve spolupráci s pedagogem ZŠ

Počet frekventantů: do 30 žáků v jedné skupině

Délka trvání: 180 minut

Cena programu: 100 Kč na osobu včetně vstupného do daných částí zámeckého areálu

Střední školy

Název programu: Mezi proměnou a stálostí II

Anotace: Návštěva saly terreny Arcibiskupského zámku v Kroměříži a její poznávání skrze vyprávění, hry, dramatizaci, práci s modely štukové výzdoby a další metody. K realizaci programu a jeho doznění jsou využity pracovní listy. Program vedený lektorem pomůže účastníkům osvojit si základy antické mytologie a její odraz v zahradním umění i evropské tradici v širším slova smyslu. Účastník programu prohlubuje svoje vědomosti o příbězích z antické mytologie, které zrcadlí výzdoba saly terreny a konfrontuje je se svým životem.

Místo realizace: Sala terrena Arcibiskupského zámku v Kroměříži

Název programu: Příběh Podzámecké zahrady III

Anotace: Program se odehrává přímo v interiéru jedné z nejhodnotnějších krajinářských zahrad na našem území. Je zaměřen na hledání odpovědí na otázky: Kdy, proč a jak se Podzámecká zahrada změnila z pravidelné zahrady na nepravidelnou? Jak vypadala v jednotlivých slohových obdobích? Komu a čemu sloužila a slouží?

Program vedený odborným lektorem pomůže účastníkům aktivní formou získat povědomí o proměnách Podzámecké zahrady, které se odehrávaly na pozadí postupné proměny celé společnosti, jejích potřeb, způsobu myšlení, a představ o kráse. Program umožňuje aktivní propojení základních znalostí dějepisu, výtvarné výchovy, přírodopisu i regionálních dějin se současností. Poskytne účastníkovi základní přehled o historickém vývoji zahradního umění.

Místo realizace: Podzámecká zahrada v Kroměříži

Název programu: Příběh Květné zahrady III

Anotace: Program se odehrává přímo v interiéru jedné z nejceněnějších pravidelně členěných historických zahrad naší planety. Je zaměřen na hledání odpovědí na otázky: Kdy, proč a pro koho vznikla Květná zahrada? Lidé jakých profesí se museli spojit, aby vytvořili toto komplexní umělecké dílo? K čemu sloužily jednotlivé části této zahrady? Jaké příběhy vyprávějí?

Program vedený odborným lektorem představí účastníkům na příběhu Květné zahrady stav a fungování společnosti v druhé polovině 17. století. Umožní aktivní propojení základních znalostí výtvarné výchovy, zeměpisu, světových i regionálních dějin.

Místo realizace: Květná zahrada v Kroměříži

Edukační program vede lektor ve spolupráci s pedagogem SŠ

Počet frekventantů: do 25 žáků v jedné skupině

Délka trvání: 120 - 150 minut

Předpokládaná cena programu: 50 Kč na osobu včetně vstupného do daných částí zámeckého areálu

